

MEMO

aan	kopie aan	datum
Dagelijks bestuur	[REDACTED]	31 maart 2022
van	Eenheid en team	bijlage(n)
Nettie Aarnink (adviseur: [REDACTED])		1 (brief aan staatssecretaris Vijlbrief)

onderwerp

Deelname bestuurlijk overleg NAM
ZO-Drenthe

Tijdens de DB-vergadering van 15 maart 2022 is het memo 'deelname Vechtstromen aan bestuurlijk overleg tussen de Drentse overheden en NAM' besproken. Dit naar aanleiding van een eerste bestuurlijk overleg met de Drentse overheden, waarin onder andere is gesproken over het instellen van een formeel overlegverband. In deze DB-vergadering heeft u opiniërend van gedachten gewisseld over de wenselijkheid om structureel onderdeel uit te maken van een bestuurlijk overleg met de gemeenten Coevorden en Emmen, de provincie Drenthe en NAM. Daarbij heeft u gekozen voor de insteek dat Vechtstromen graag meedoet aan een overleg, mits dit op een zorgvuldige manier wordt ingevuld en georganiseerd. Zorgvuldig was in deze: met inachtneming van de verschillende belangen van de partijen aan tafel. U heeft de portefeuillehouder gevraagd om bij de andere overheden in het bestuurlijk overleg hiervoor aandacht te vragen.

Op 18 maart heeft een tweede bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de Drentse overheden. Daarbij is ook over de governance gesproken. Partijen gaven aan dat ze waarde hechten aan goede afspraken daarover. Tijdens het overleg en in de weken daarna werd echter ook duidelijk dat de ontwikkelingen en inzichten in het Drentse elkaar in hoog tempo opvolgen:

- Gedeputeerde Stelpstra bracht verslag uit van zijn gesprek met staatssecretaris Vijlbrief op 15 maart 2022. De staatssecretaris wil een snelle en vooral ook schonere oplossing voor de waterinjecties in Twente. Deze benadering sluit aan bij het standpunt van ons waterschap, verwoord in de motie van ons algemeen bestuur d.d. 16 februari 2022 en onze brief aan de staatssecretaris van 23 maart 2022.
- Op 29 maart heeft de staatssecretaris [de Tweede Kamer laten weten](#) dat hij ernaar streeft de waterinjecties in Twente vóór eind 2022 te beëindigen en het proces naar Drenthe om te schakelen. De tweede stap is om het verwerkingsproces in Drenthe om te zetten naar een meer circulair en schoner proces. Hiervoor is naar verwachting tijd nodig tot begin 2024.
- De Drentse overheden zetten sterk in op een gebiedsproces, dat -gezien de uitspraken van de staatssecretaris- onder hoge tijdsdruk moet worden uitgevoerd. Men hecht grote waarde aan het verkrijgen en behouden van draagvlak in het gebied. Ook staat men op het standpunt dat het verplaatsen van de waterinjecties naar Drenthe gepaard moet gaan met een kwaliteitsverbetering van het te injecteren water.

- De focus van het bestuurlijk overleg ligt (vooral nog) op het gebiedsproces, zowel waar het gaat om de inzet van NAM als de inzet van het ministerie. Onder 'inzet' wordt in dit kader verstaan: aanpak, organisatie, planning. Kortom: wie doet wat op welk moment, in welke vorm, en welke stakeholders worden daarbij betrokken. De Drentse overheden willen hier nadrukkelijk een sturende rol in vervullen.

Overwegingen:

- Als waterbeheerder willen wij ons niet afzijdig houden van het traject dat de komende tijd in Zuidoost Drenthe wordt doorlopen. Voor ons staat het inbrengen van het waterbelang centraal: in de eerste plaats het toepassen van de best beschikbare zuiveringstechnieken op de productiewaterstroom. Eén en ander conform de motie die ons algemeen bestuur op 16 februari jongstleden heeft aangenomen. Daarnaast, voor zover in de toekomst nog sprake is van transport en injectie van productiewater: het voorkómen van lekkages in de biosfeer en het voorkómen van migratie van geïnjecteerd water vanuit de diepe ondergrond naar hoger gelegen bodemlagen.
De vraag is op welke wijze wij onze belangen het meest effectief kunnen inbrengen: door wel of juist niet als volledig gecommitteerd lid onderdeel uit te maken van het bestuurlijk overleg in Zuidoost Drenthe.
- Het is begrijpelijk dat de aandacht van beide gemeenten en de provincie uit gaat naar een gedegen gebiedsproces rond het productiewaterdossier. De ervaring in Twente leert dat men, als algemene overheid, kiest voor een actieve opstelling in het maatschappelijke debat. Als functionele overheid, die zich in deze primair richt op de bescherming van grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, zien wij hierin geen rol voor onszelf weggelegd.
- Beide gemeenten en de provincie zijn zich bewust van het feit dat wij als functionele overheid, wiens werkgebied zowel Zuidoost Drenthe als Twente omvat, een andere positie innemen. Daar is tijdens het bestuurlijk overleg van 18 maart in alle openheid met hen over gesproken. Zij zullen dan ook niet verrast zijn wanneer het waterschap kiest voor een afwijkende opstelling met betrekking tot het bestuurlijk overleg.

Uit voorgaande volgt dat de toegevoegde waarde en het belang van waterschap Vechtstromen niet bestaat uit het organiseren van het gebiedsproces en het bereiken van het benodigde draagvlak voor de (schonere) injecties. Onze toegevoegde waarde zit in het beschikbaar stellen van inhoudelijke kennis op het gebied van watersysteem en waterzuivering, zoals ook verwoord in de eerder genoemde motie van het algemeen bestuur. Eén en ander met in achtname van onze formele adviesrol richting de staatssecretaris.

Ten opzichte van de andere Drentse overheden leidt dit tot een andere rol in, en commitment aan het bestuurlijk overleg. Wij zijn het best in staat om het waterbelang in te brengen wanneer wij worden aangemerkt als belanghebbende in het gebiedsproces. Vanuit zo'n rol kunnen wij onze breed te genereren kennis en expertise over het watersysteem en waterzuivering inbrengen. Zo geven wij maximaal invulling aan de opdracht die ons algemeen bestuur in haar motie van 16 februari j.l. heeft meegegeven. Bovendien geeft ons dit ruimte om straks als waterbeheerder op basis van ons wettelijke adviesrecht een advies te formuleren aan de staatssecretaris. Het proces dat nu gaat lopen in Zuidoost Drenthe, resulteert immers uiteindelijk in een formele adviesaanvraag in het kader van de Mijnbouwwet. Dat is het formele moment waarop wij onze inbreng kunnen leveren aan het bevoegd gezag: het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Eén en ander overwegende stel ik voor om:

1. af te zien van verdere deelname in het bestuurlijk overleg, waarvan de focus ligt op gebiedsproces en draagvlak;

2. beide gemeenten, de provincie en NAM hier per mail van op de hoogte te stellen;
3. er bij deze partijen op aan te dringen dat het waterschap als belanghebbende wordt aangemerkt in het gebiedsproces, zodat wij vanuit die hoedanigheid gevraagd en ongevraagd het waterbelang kunnen inbrengen;
4. ambtelijk aangehaakt te blijven bij de gesprekken met NAM, provincie en beide gemeenten, zodat wij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen.